

Artikel 1 Definities

- A. Praktijk Centrum Bomen, gevestigd te Apeldoorn verder te noemen "PCB";
- B. Opdrachtgever: de natuurlijke- of rechtspersoon met wie PCB een overeenkomst sluit of heeft gesloten en op grond waarvan door PCB werkzaamheden worden verricht;
- C. Deelnemer: de natuurlijke persoon die een training/opleiding van PCB volgt;
- D. Overeenkomst: een tussen PCB en een opdrachtgever/deelnemer gesloten overeenkomst tot het verzorgen van trainingen, opleidingstrajecten, verrichten van diensten, of uit te voeren werkzaamheden in de ruimste zin van het woord door PCB, op ieder van deze werkzaamheden/diensten zijn deze algemene voorwaarden van toepassing;
- E. Offerte/aanbieding: een offerte/aanbieding van PCB gericht aan opdrachtgever/deelnemer betreffende het sluiten van een overeenkomst;
- F. Trainingen zijn er in 2 vormen. Ten eerste een open training, waarvan de inhoud en het programma door PCB is vastgesteld en voor open inschrijving wordt aangeboden. Ten tweede een training op maat waarvan de inhoud door PCB in overleg met de opdrachtgever/deelnemer wordt of is vastgesteld;
- G. Trainingstraject: een opleidingstraject welke indien door de deelnemers gewenst, wordt afgesloten met een diploma en of erkend certificaat;
- H. Advieswerkzaamheden: alle dienstverlenende werkzaamheden die door PCB voor een opdracht-gever worden verricht in de ruimste zin van het woord;
- I. Projecten: alle projecten, dan wel ondersteuning bij projecten die bij PCB worden geleid, dan wel worden ondersteund;
- J. Overige producten, diensten en werkzaamheden: alle producten, diensten en werkzaamheden welke door PCB worden geleverd;

Artikel 2 Algemeen

- 1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle onderhandelingen en aanbiedingen en maken dientengevolge deel uit van alle met PCB gesloten overeenkomsten inzake het verrichten van diensten en/of levering van producten, beide in de ruimste zin van het woord.
- 2. De toepasselijkheid van algemene inkoop-, aanbesteding- of andere voorwaarden van de opdrachtgever/afnemer wordt door PCB niet aanvaard. Alle offertes vinden plaats onder toepasselijk verklaring van deze algemene voorwaarden, zowel op de offerte en de acceptatie ervan als op de aldus tot stand gekomen overeenkomst.
- 3. Eventuele aanvullingen of wijzigingen van deze algemene voorwaarden zijn alleen van kracht, indien deze schriftelijk door PCB zijn bevestigd.

Artikel 3 Aanbieding

- 1. Alle aanbiedingen/offertes zijn vrijblijvend, tenzij deze een termijn voor aanvaarding bevatten.
- 2. Een overeenkomst komt tot stand, zodra de acceptatie van het aanbod PCB heeft bereikt. Indien in de acceptatie voorbehouden of wijzigingen ten opzichte van de aanbieding worden aangebracht, komt in afwijking van het hier voor staande de overeenkomst pas tot stand, indien PCB aan de opdrachtgever/deelnemer schriftelijk bericht heeft met deze afwijkingen/voorbehouden in te stemmen.
- 3. Indien na het tot stand komen van de overeenkomst kosten worden gemaakt, als gevolg van door de opdrachtgever/deelnemer kenbaar gemaakte wijzigingen in de aanbieding, dan komen deze kosten geheel voor rekening van opdrachtgever/deelnemer.
- 4. Alle opdrachten, ook voor zover zij door vertegenwoordigers zijn aangenomen, binden PCB eerst nadat deze door PCB zijn bevestigd, dan wel nadat PCB uitvoering geeft aan de opdracht. De opdrachtbevestiging wordt geacht juist te zijn, tenzij binnen acht werkdagen na de verzending schriftelijke bezwaren daartegen zijn ontvangen.
- 5. Mondelinge toezeggingen van en afspraken met ondergeschikten of ingehuurd arbeidskrachten binden PCB niet dan nadat en voor zover zij door PCB zijn bevestigd.

Artikel 4 Prijs

1. Alle prijzen zijn exclusief BTW. De opdrachtgever is verplicht de overeengekomen prijs binnen 14 dagen na factuurdatum te voldoen. De opdrachtgever is niet bevoegd op de overeengekomen prijs enig bedrag wegens een door hem gestelde tegenvordering in mindering te brengen.
2. Indien de door PCB mondeling danwel schriftelijk bekend gemaakte prijzen, conform de zogenaamde onderwijsvrijstelling, zijn vrijgesteld van BTW, wordt dit door PCB bevestigd. Indien de regelgeving ter zake van enig relevant aspect in de overeenkomst zich wijzigt, dan is PCB gerechtigd deze nieuwe regelgeving onverkort en met onmiddellijke ingang toe te passen. Van zodanige aanpassing geeft PCB aan haar opdrachtgever/deelnemer op korte termijn, maar in ieder geval binnen 4 weken na aanpassing schriftelijk kennis.
3. Indien de opdrachtgever/deelnemer niet tijdig aan zijn betalingsverplichtingen voldoet en evenmin gevolg geeft aan een ingebrekestelling met een termijn van een week, is PCB bevoegd de overeenkomst zonder rechterlijke tussenkomst als ontbonden te beschouwen. In dat geval is opdrachtgever/deelnemer aansprakelijk voor de door PCB geleden schade, onder meer bestaande uit winstderving, administratiekosten en de kosten van de ingebrekestelling.
4. Indien PCB bij wanprestatie van de opdrachtgever/deelnemer tot buitengerechtelijke maatregelen overgaat, komen de kosten daarvan voor rekening van de opdrachtgever/deelnemer. Deze kosten bedragen 15% van het factuurbedrag, met een minimum van € 250, -.
5. Indien nadat PCB een opdracht heeft geaccepteerd, doch voordat deze opdracht door PCB geheel is uitgevoerd:
  - de prijzen van materialen/onderdelen,
  - de door PCB voor de uitvoering van de opdracht en/of de levering van de in de opdracht begrepen zaken/diensten betaalde en/of te betalen arbeidslonen,
  - de aan de Staat, publiekrechtelijke organen en/of andere lichamen of instellingen betaalde en/of te betalen belastingen, lasten, retributies en/of andere heffingen, van welke aard ook en hoe ook genaamd, zijn gestegen, is PCB bevoegd de daardoor voor PCB ontstane meerkosten aan de opdrachtgever/deelnemer door te berekenen door een toeslag of toeslagen op de oorspronkelijk overeengekomen prijs.
6. De prijswijzigingen, voortvloeiend uit dit artikel, zullen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na de laatste factuur betreffende de overeenkomst, in rekening worden gebracht.
7. Eventuele reis- en verblijfskosten zijn voor rekening van opdrachtgever/deelnemer en niet bij de prijs inbegrepen voor zover hieromtrent geen nadere afspraken zijn gemaakt.

Artikel 5 Eigendomsvoorbehoud

1. Alle door PCB krachtens een overeenkomst aan opdrachtgever/deelnemer geleverde zaken, materialen, schriftelijke adviezen, gegevens voortkomend uit de opdrachten etc., blijven eigendom van PCB totdat alle bedragen die opdrachtgever/deelnemer verschuldigd is voor de krachtens die overeenkomst geleverde of te leveren zaken of verrichte of te verrichten diensten volledig aan PCB heeft voldaan.
2. De eigendom van de geleverde zaken/diensten gaat eerst over op de opdrachtgever/deelnemer, indien alle door PCB aan de opdrachtgever/deelnemer uitgebrachte facturen zijn voldaan. Opdrachtgever/deelnemer wordt geacht de geleverde zaken/diensten tot dat moment voor PCB te houden of te hebben gehouden.
3. Opdrachtgever/deelnemer zal de geleverde zaken/ diensten niet verpanden, of gedogen dat daarop enig beslag wordt gelegd. Indien er beslag wordt gelegd, dient opdrachtgever/deelnemer PCB hiervan terstond op de hoogte te stellen. De opdrachtgever/deelnemer dient bij een eventueel beslag, bij een ten aanzien van de opdrachtgever/deelnemer verleende surseance van betaling of bij een uitgesproken faillissement van de opdrachtgever/deelnemer onmiddellijk de beslag leggende deurwaarder, de bewindvoerder, of de curator te wijzen op het eigendomsrecht van PCB.

4. Indien er gerede twijfel bij PCB bestaat omtrent de betalingscapaciteit van de opdrachtgever/deelnemer, is PCB bevoegd de levering van zaken/diensten ingevolge de overeenkomst uit te stellen, totdat de opdrachtgever/ deelnemer zekerheid voor de betaling heeft gesteld. De opdrachtgever/deelnemer is aansprakelijk voor de door PCB, door deze vertraagde aflevering, te lijden schade.

Artikel 6 Leveringstermijnen en overmacht

1. De door PCB aangegeven leveringstermijnen dienen slechts als indicatie en zijn niet te beschouwen als fatale termijnen, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen. PCB is nimmer schadeplichtig wegens te late levering dan na schriftelijk in gebreke te zijn gesteld door de opdrachtgever/deelnemer.
2. Bij gebleken onuitvoerbaarheid van de overeenkomst ten gevolge van overmacht of daarmee gelijk te stellen omstandigheden, heeft PCB het recht naar keuze de overeenkomst als ontbonden te beschouwen, zonder tot enige schadevergoeding verplicht te zijn en met behoud van het recht op betaling naar evenredigheid van het uitgevoerde gedeelte van de opdracht, dan wel te vorderen dat de overeenkomst dusdanig wordt aangepast c.q. verlengd met de periode, gedurende welke PCB door overmacht is verhinderd om aan haar verplichtingen te voldoen, c.q. dat nakoming alsnog mogelijk wordt. In het laatstbedoelde geval zullen meerdere of mindere kosten van uitvoering worden verrekend, waarbij PCB het recht heeft overbodig gemaakte kosten in rekening te brengen.
3. Van overmacht aan de zijde van PCB is sprake, indien PCB na het sluiten van de overeenkomst verhinderd is aan haar verplichtingen uit deze overeenkomst of aan de voorbereiding daarvan te voldoen ten gevolge van oorlog, oorlogsgevaar, burgeroorlog, oproer, molest, brand, waterschade, overstroming, werkstaking, bedrijfsbezetting, uitsluiting, in- en uitvoerbelemmeringen, overheidsmaatregelen, defecten aan computers en machines, storingen in de levering van energie, alles zowel binnen de bedrijfsvoering van PCB als bij derden, van wie PCB de benodigde materialen moet betrekken, en voorts door alle overige oorzaken, buiten de schuld of de risicosfeer van PCB ontstaan.

Artikel 7 Wijzigingen door Praktijk Centrum Bomen

1. PCB is in geval open trainingen gerechtigd af te wijken van de in de opleidingsprogramma danwel in de overeenkomst genoemde data en locatie(s), indien het aantal aanmeldingen danwel andere redelijke oorzaken daartoe aanleiding geven. Van zodanig wijziging geeft PCB tijdig schriftelijk bericht aan opdrachtgever c.q. de betreffende deelnemer.
2. PCB is tevens gerechtigd op enig moment in het training-/opleidingsprogramma organisatorische en/of inhoudelijke wijzigingen aan te brengen.
3. Wijzigingen als bedoeld in de voorgaande leden geven opdrachtgever/deelnemer geen aanspraak op restitutie noch schadevergoeding in welke zin dan ook.
4. Indien sprake is van een training op maat, is PCB eveneens gerechtigd tot het aanbrengen van wijzigingen als bedoeld in voorgaande leden van dit artikel, zij het dat PCB in dat geval vooraf contact op zal nemen met de opdrachtgever/deelnemer om deze van de voorgenomen wijzigingen in kennis te stellen.

Artikel 8 Reclames en aansprakelijkheid

1. Reclames moeten binnen 8 dagen na geleverde diensten, na afloop van de training c.q. het onderwijs, schriftelijk bij PCB worden ingediend, zulks op verbeurte van het recht om zich te beroepen op het feit dat de diensten, de training c.q. het onderwijs niet aan de overeenkomst beantwoorden. Het recht op reclame met betrekking tot de kwaliteit vervalt eveneens indien de geleverde diensten/zaken zijn verwerkt door de opdrachtgever.
2. PCB dient in staat te worden gesteld de ingediende reclames te controleren.
3. Reclames of aanspraken van de opdrachtgever/deelnemer geven hem/haar niet het recht betaling op te schorten, dan wel tegenvorderingen te compenseren met aan PCB verschuldigde bedragen.

4. PCB is gerechtigd het programma van de training(en) aan te passen of niet uit te voeren wanneer sprake is van kennelijke nalatigheid van de opdrachtgever/deelnemer, echter niet eerder dan nadat PCB opdrachtgever/deelnemer dit schriftelijk heeft medegedeeld, waarbij een termijn van 14 dagen in acht wordt genomen, waarbinnen opdrachtgever/deelnemer alsnog aan haar verplichtingen kan voldoen. Alle kosten, hoe ook genaamd, welke het geval zijn van opdrachtgevers/deelnemers nalatigheid, zullen door PCB bij de opdrachtgever/deelnemer in rekening worden gebracht. Opdrachtgever/deelnemer dient deze kosten binnen 14 dagen na factuurdatum te voldoen.
5. PCB is jegens de opdrachtgever/deelnemer niet aansprakelijk voor schade en/of kosten, hoe dan ook genaamd, en door welke oorzaak ook ontstaan, tenzij de schade en/of kosten het gevolg zijn van opzet of grove schuld aan de zijde van PCB. Voor schade en/of kosten veroorzaakt door de verrichtingen en/of tekortkomingen van derden van wie PCB zich bij de uitvoering van de overeenkomst bedient, is PCB niet aansprakelijk, evenmin indien de schade en/of kosten het gevolg zijn van opzet of grove schuld van die derde. In geen geval is PCB aansprakelijk voor gevolgschade, bedrijfsschade en schade als gevolg van de overschrijding van de leveringstermijn.
6. Opdrachtgever/deelnemer vrijwaart PCB van alle succesvolle aanspraken van derden ter zake van door PCB geleverde diensten/zaken, waardoor die derde schade mocht hebben geleden, onverschillig door welke oorzaak of op welk tijdstip die schade is geleden.
7. Ieder recht van de opdrachtgever/deelnemer tot het vorderen van schadevergoeding vervalt, indien die vordering niet uiterlijk binnen 14 dagen na het constateren van de schade oorzaak schriftelijk aan PCB is kenbaar gemaakt en indien zij niet binnen één jaar na dat tijdstip in rechte aanhangig is gemaakt.
8. PCB is nimmer aansprakelijk voor schade die het gevolg is van onjuist, onoordeelkundig, of onwettig gebruik van het geleverde en andere handelingen die voor risico komen van de opdrachtgever/deelnemer.
9. De schadevergoedingsplicht van PCB blijft te allen tijde beperkt tot het maximum van de door PCB bij opdrachtgever/deelnemer in rekening gebrachte vergoeding voor geleverde diensten/zaken.
10. De aansprakelijkheid van PCB jegens opdrachtgever/deelnemer of jegens enige andere (rechts) persoon voor vermogensschade, daaronder maar niet uitsluitend begrepen gevolgschade, gederfde winst, gemiste besparingen, schade door bedrijfsstagnatie en/of verlies van databestanden, is uitgesloten.
11. Elk recht op schadevergoeding vervalt in ieder geval indien de opdrachtgever/deelnemer niet direct na het ontstaan van de schade maatregelen heeft genomen om de schade te beperken, resp. meer of andere schade te voorkomen, alsmede PCB te zake niet zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk op de hoogte heeft gesteld van alle te zake relevante informatie.
12. Het staat opdrachtgever/deelnemer niet vrij producten/geleverde diensten aan PCB te retourneren voordat PCB hiermee heeft ingestemd.

Artikel 9 Betaling

1. Betaling dient te geschieden binnen 14 dagen na de factuurdatum, tenzij schriftelijk andere betalingscondities zijn overeengekomen.
2. Tenzij anders is overeengekomen, heeft PCB het recht bij verlening van de opdracht 50% van de overeengekomen prijs, vermeerderd met de BTW hierover in rekening te brengen. De opdrachtgever/deelnemer wordt het restant van de prijs verschuldigd bij levering van de diensten. PCB heeft het recht om de uitvoering van haar verplichtingen op te schorten, tot het moment waarop de betaling waartoe zij krachtens dit artikel is gerechtigd, door haar is ontvangen.
3. Bij overschrijding van de in lid 1 genoemde termijn is de opdrachtgever/deelnemer van rechtswege in verzuim en is de opdrachtgever/deelnemer 1,5% contractuele rente per maand verschuldigd over het volledige factuurbedrag, ingaande op de datum van de opeisbaarheid van het factuurbedrag. De door de bank-/giro- instelling aangegeven valutadag is bepalend en wordt derhalve als betalingsdag aangemerkt.

ALGEMENE VOORWAARDEN PRAKTIJK CENTRUM BOMEN

4. In het geval van trainingen behoudt PCB zich het recht voor deelnemers uit te sluiten van deelname aan hun opleiding/training, indien niet is voldaan aan het bepaalde in lid 1 van dit artikel.
5. Alle kosten, zowel in- als buiten rechte – de kosten van rechtskundige bijstand daaronder begrepen – die PCB moet maken ten gevolge van het niet komen van de verplichting door opdrachtgever/deelnemer, zijn voor rekening van opdrachtgever/deelnemer. De buitengerechtelijke incassokosten worden vastgesteld op ten minste 15% van de hoofdsom van de vordering, met een minimum van € 250.
6. PCB behoudt zich te allen tijde het recht voor onder rembours te leveren, dan wel zekerheid voor betaling te verlangen alvorens tot nakoming van de overeenkomst over te gaan. Indien zekerheid voor betaling wordt verlangd, wordt de nakoming van de overeenkomst opgeschort, totdat deze zekerheid wordt gesteld.
7. Bij niet- of niet-tijdige voldoening van enige voor de opdrachtgever/deelnemer uit de overeenkomst voortvloeiende verplichting, bij aanvraag van surseance van betaling, bij faillissement of besluit tot liquidatie, dan wel beslagen onder of ten laste van de opdrachtgever/ deelnemer, wordt een vordering van PCB aanstonds in haar geheel opeisbaar. In die gevallen heeft PCB het recht om de lopende overeenkomst en alle tussen PCB en de opdrachtgever/deelnemer bestaande overeenkomsten, voor zover nog niet uitgevoerd, zonder rechterlijke tussenkomst te ontbinden en de geleverde diensten/zaken, voor zover mogelijk, terug te nemen onverminderd het recht van PCB op schadevergoeding.

Artikel 10 Annulering door opdrachtgever/deelnemer

1. Indien de opdrachtgever/deelnemer de overeenkomst betreffende een training, opleidingsdeel of examen annuleert op een tijdstip eerder dan, dan wel precies 2 weken vóór aanvang van de training, dan is opdrachtgever/deelnemer 10% van het totale overeengekomen bedrag aan PCB verschuldigd in verband met administratie- en voorbereidingskosten.
2. In geval van annulering later dan 2 weken vóór aanvang van de training, dan wel andere vormen zoals genoemd in het vorige lid, maar eerder dan één dag voor aanvang van de training, dan is opdrachtgever/deelnemer in verband met administratie- en voorbereidingskosten 50% van het totale overeengekomen bedrag verschuldigd.
3. Indien annulering plaatsvindt één dag vóór de training of op een nog later tijdstip dan is de opdrachtgever/deelnemer het volledig overeengekomen bedrag verschuldigd.
4. Annuleringen als in de eerste 3 leden van dit artikel beschreven, dienen plaats te vinden middels een aan PCB gerichte schriftelijk bericht, waarbij de datum van ontvangst als annuleringsdatum zal worden aangemerkt. Het ingevolge de leden 1 t/m 3 van dit artikel te betalen bedrag bedraagt minimaal 10% van het totale overeengekomen bedrag met een minimum van € 250
5. Voor een trainingstraject geldt een opzegtermijn van 1 maand. Deze gaat in op de eerste van de maand, direct volgend op de ontvangstdatum van de aangetekende brief met de aangekondigde annulering. Het reeds betaalde training- en examengeld wordt voor het niet verschuldigde resterende onderwijsdeel gerestitueerd.
6. De opdrachtgever is niet bevoegd een door PCB geaccepteerde opdracht te annuleren, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
7. Wanneer een opdrachtgever een verstrekte opdracht herroept, dient deze de gehele vergoeding die PCB zou toekomen bij een gehele vervulling van de opdracht, te voldoen, tenzij de opdrachtgever aantoont, dat ingevolge bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheden of redenen en/of gedragingen te wijten aan PCB, van de opdrachtgever redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat hij de opdracht verder laat vervullen. In dat geval is de opdrachtgever slechts een vergoeding voor de op dat moment verrichte werkzaamheden verschuldigd en de bijkomende kosten van PCB.
8. Voor de opdrachtgever/deelnemer is de annulering pas geldig indien deze door PCB schriftelijk is bevestigd.

Artikel 11 Beëindiging

1. De overeenkomst kan, tenzij partijen anders overeenkomen,
  - a. worden beëindigd door ontbinding bij aangetekende brief en zonder rechterlijke tussenkomst, indien de andere partij, na deugdelijke schriftelijke in gebrekestelling, toerekenbaar tekort schiet in de nakoming van wezenlijke verplichtingen uit de overeenkomst;
  - b. door PCB met onmiddellijke ingang, zonder rechterlijke tussenkomst, door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de opdrachtgever/deelnemer geheel of gedeeltelijk worden beëindigd, indien opdrachtgever/ deelnemer niet in staat is aan zijn betalingsverplichtingen te voldoen, of indien zijn onderneming wordt geliquideerd of beëindigd.
2. overeenkomst is van rechtswege ontbonden indien de opdrachtgever/deelnemer in staat van faillissement wordt verklaard of indien aan hem (al dan niet voorlopig) surseance van betaling wordt verleend.
3. PCB zal wegens de in de voorafgaande leden omschreven wijze van ontbinding van de overeenkomst nimmer tot enige schadevergoeding gehouden zijn.

Artikel 12 Geheimhouding

1. Partijen verbinden zich alle gegevens van beide partijen, waaronder informatie en/of gegevens omtrent elkaars bedrijfsvoering, als strikt vertrouwelijk te behandelen.
2. Opdrachtgever/deelnemer verbindt zich voorts om te allen tijde de inhoud en toepassingsmogelijkheden van adviezen als strikt vertrouwelijk te behandelen, tenzij anders is overeengekomen.
3. Partijen zullen hun werknemers en andere door hen ingeschakelde personen verplichten zich aan de in de leden 1 en 2 opgenomen geheimhoudingsplicht te houden.

Artikel 13 Intellectuele eigendomsrechten

1. Het auteursrecht en alle eventuele overige rechten van intellectuele eigendom, alsmede soortgelijke rechten tot bescherming van informatie met betrekking tot verstrekte adviezen, lesmateriaal, documentatie of materialen komen uitsluitend toe aan PCB. Niets in deze overeenkomst strekt tot gehele of gedeeltelijke overdracht van zodanige rechten, tenzij anders is overeengekomen. Met de ondertekening van de overeenkomst verplicht opdrachtgever/deelnemer zich het lesmateriaal, documentatie of materialen niet aan derden ter beschikking te stellen.
2. Het lesmateriaal, verstrekte documentatie en/of materialen mogen niet worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van PCB. Het is opdrachtgever/deelnemer niet toegestaan enige aanduiding van het intellectueel eigendomsrecht van PCB te wijzigen, te verwijderen of onherkenbaar te maken.

Artikel 14 Wet persoonsregistratie

PCB zal gegevens van opdrachtgever/deelnemer opnemen in een geautomatiseerd systeem. De opdrachtgever/deelnemer is verplicht aan PCB, op eerste verzoek, de voor de administratie benodigde informatie te verschaffen. PCB zal hierbij de bepalingen voortvloeiende uit de Wet bescherming persoonsgegevens naleven.

Artikel 15 Medewerking door opdrachtgever

1. Opdrachtgever realiseert zich dat voor het verstrekken en ontwikkelen van trainingen op maat, projecten en diensten, een investering nodig is door alle betrokken partijen betreffende tijd, geld en energie. Mede op grond hiervan dient de opdrachtgever zoveel mogelijk medewerking te verlenen aan het uitvoeren van de met PCB gesloten overeenkomst. Opdrachtgever zal PCB steeds tijdig alle nuttige en noodzakelijke informatie verschaffen en zal instaan voor de juistheid van deze informatie.

ALGEMENE VOORWAARDEN PRAKTIJK CENTRUM BOMEN

2. Indien de voor de uitvoering van een overeenkomst noodzakelijke informatie van opdrachtgever, niet, niet-tijdig of niet conform de afspraken ter beschikking van PCB is gesteld of opdrachtgever op andere wijze niet aan zijn verplichtingen jegens PCB voldoet, kan dit tot opschorting van de nakoming van de verplichtingen van PCB leiden en kunnen extra kosten aan opdrachtgever in rekening worden gebracht.
3. In de gevallen dat medewerkers van PCB ten kantore van opdrachtgever/deelnemer werkzaamheden verrichten, zal opdrachtgever/deelnemer ervoor zorgdragen dat deze medewerkers ongestoord hun werkzaamheden kunnen verrichten. Opdrachtgever/deelnemer zal kosteloos zorgdragen voor de door die medewerkers in redelijkheid gewenste faciliteiten. Opdrachtgever/deelnemer brengt de ruimte waar deze medewerkers hun werkzaamheden moeten verrichten, en/of waar geleverde producten zich bevinden, in overeenstemming met eisen die PCB daaraan kan verbinden.

Artikel 16 Toepasselijk recht en geschillen.

Deze overeenkomst is onderworpen aan het Nederlands recht. Ter kennisneming van geschillen voortvloeiende uit de overeenkomst, en/of deze voorwaarden, is de Rechtbank te Apeldoorn bevoegd.